

Pressiteade

Luxembourg, 5. detsember 2018

ELi Aafrika usaldusfond: paindlik erakorraline vahend, kuid mitte piisavalt fookustatud, ütlevad audiitorid

Euroopa Kontrollikoja äsja avaldatud aruande kohaselt on ELi Aafrika usaldusfond paindlik vahend abi andmiseks toidu, hariduse, tervise, julgeoleku ja kestliku arengu valdkondadele. Fondi eesmärgid on aga liiga laiaulatuslikud, et Aafrika piirkondades tehtavat tööd tõhusalt juhtida, ning Euroopa Komisjonil on olnud raske hinnata, millises ulatuses on fond oma eesmärgid saavutanud. Audiitorid leidsid ka puudusi fondi rakendamisel ja märkisid, et projektide elluviimisel esines samasuguseid viivitusi nagu traditsioonilise arenguabi puhul.

ELi Aafrika usaldusfond loodi 2015. aastal hädaolukorra usaldusfondina, et edendada pikaajalist stabiilsust ning tegeleda ebaseadusliku rände algpõhjustega Aafrikas. Fondil on praegu 4,1 miljardi euro ulatuses rahalisi vahendeid ja sellest toetatakse tegevust 26 riigis kolmes Aafrika piirkonnas: Saheli ja Tšaadi järve, Aafrika Sarve ning Põhja-Aafrika piirkonnas. Audiitorid uurisid, kas ELi Aafrika usaldusfond on hästi kavandatud ja hästi rakendatud. Auditeeriti projekte Nigeris ja Liibüas: nende riikide vastavatesse piirkondadesse on eraldatud kõige rohkem vahendeid.

„ELi Aafrika usaldusfond on spetsiaalne hädaabivahend rändeprobleemiga tegelemiseks,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Bettina Jakobsen. „Võttes arvesse enneolematuid probleeme ja suurt eelarvet, peaks fond olema fookustatum ning suunama toetuse meetmete, mis tõenäoliselt avaldavad mõõdetavat mõju.“

Fondi eesmärgid hoiti võimalikult laiaulatuslikena, et enamikku meetmeid saaks lugeda rahastamiskõlblikeks. See võimaldas fondil kohandada toetust vastavalt erinevatele ja muutuvatele olukordadele, kuid laiaulatuslikkusest oli vähe kasu tegevuse suunamisel eri piirkondadesse ning nende mõju mõõtmisel. Komisjon ei analüüsinud põhjalikult vajadusi ega kvantifitseerinud neid; ka ei täpsustanud ta, milliseid kriise fond pidi lahendama ega määratlenud fondi käsutuses olevad vahendeid. See piirab komisjoni suutlikkust näidata, et fond keskendub õigetele prioriteetidele ning et heaks kiidetud meetmed on prioriteetsete probleemidega tegelemiseks kõige asjakohasemad. Lisaks ei ole rahastajate vahendite ja suutlikkuse ühendamine veel piisavalt tõhus.

Fond käivitas projektid kiiremini kui traditsiooniline arenguabi ning suutis üldiselt kiirendada lepingute sõlmimist ja ettemaksete tegemist, kuigi erakorralise vahendina oleks sellelt võinud oodata suuremat

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.
Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

kiirust. Projektide rakendamisel esines samasuguseid viivitusi nagu traditsioonilistest vahenditest rahastatud projektide puhul. Audiitorid täheldasid ka viivitusi julgeoleku ja piirihalduse valdkondadega seotud projektides.

Projektide valikumenetlused erinesid piirkonniti. Taotluste hindamise kriteeriumid ei olnud piisavalt selged või dokumenteeritud ning ELi Aafrika usaldusfondi kasutamine projektide rahastamiseks ei olnud alati hästi põhjendatud. Audiitorid leidsid näiteid projektidest, mis käsitlevad sarnaseid vajadusi nagu muud ELi rahastatavad meetmed, tekitades seega muude ELi toetuste dubleerimise riski.

Projekti eesmärgid ei olnud sageli konkreetsed ja mõõdetavad ning tulemusnäitajatel puudusid võrdlusalused. Kolm piirkonda kasutavad oma tulemuslikkuse jälgimiseks erinevaid süsteeme, kuna ühine süsteem veel ei toimi. Info ja järelevalvesüsteemide rohkus tähendab, et puudub ühtne ja terviklik ülevaade ELi Aafrika usaldusfondi saavutatud tulemustest. Audiitorite sõnul on suutlikkus mõõta tulemuslikkust oluline aruandluse aspekt, kuna kaalul on 3,7 miljardit eurot ELi rahalisi vahendeid.

Auditeeritud projektide elluviimine oli alles alanud, kuid neil oli juba esimesi väljundeid. Fond on aidanud vähendada Aafrikast Euroopasse saabuvate ebaseaduslike rändajate arvu, kuid fondi panust ei ole võimalik täpselt mõõta.

Audiitorid esitavad komisjonile mitmeid soovitusi, et parandada eesmärkide kvaliteeti, vaadata läbi projektide valikumenetlused ning võtta meetmeid rakendamise kiirendamiseks ja järelevalve parandamiseks.

Toimetajatele

ELi Aafrika usaldusfond on siiani suurim neljast ELi usaldusfondist: praegu on fondil vahendeid kokku 4,1 miljardit eurot, millest 3,7 miljardit eurot on ELi eelarvest ja Euroopa Arengufondidest. ELi liikmesriigid, Norra ja Šveits eraldasid 451 miljonit eurot, millest Saksamaa ja Itaalia andsid kumbki üle 100 miljoni euro.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning ka teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja tsiviilühiskonna esindajad. Valdav osa kontrollikoja aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu. Täidetud soovituste suur osakaal näitab kontrollikoja töö kasulikkust ELi kodanike jaoks.

Eriaruanne nr 32/2018: „ELi hädaolukorra usaldusfond Aafrika jaoks: paindlik, kuid piisavalt fookustamata“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.